

Da bomo pa mogli svoji moralni obveznosti napram listoma zadostiti, je nujno potrebna njihova reforma:

- a) cena se bo morala znižati,
- b) obseg listov se bo moral temu primerno reducirati,
- c) vsebina se bo morala revidirati.

K VI. členu: Končne določbe.

Sprejeto z nastopno premembo točke f), da deficit svojega običnega zbora poravnava Zaveza sama, pa samo v toliko, kolikor se je program vršil sporazumno z njo in z njenim odobrenjem.

Dodatek.

- Zveza pogreša v poslovnem redu:
- a) določb glede poslovnega reda za delegacijska zborovanja in sej upravnega odbora;
 - b) določb, ki bi precizirale delokrog delovnih zvez in medsebojno razmerje med njimi in Zavezo.

Fr. Brinar, t. z. poročevalec.

Vabilo

na

40letnico Učiteljskega društva za ormoški okraj,

ki se vrši

dne 14. junija t. l.

po sledečem vzporodu:

1. Sprejem gostov v Ormožu pri vlakih:
 - a) od vzhoda ob 6. uri 54 min. zjutraj,
 - b) od zahoda ob 10. uri 26 min. dop.
2. Slavnostno zborovanje v ormoški okoliški šoli. Začetek točno ob 11. uri dop.
 - a) Pozdrav.
 - b) Slavnostni govor.
3. Skupni obed v Škorčičevi dvorani ob 1. uri popoldne. Kuvert za osebo 3 K 40 v. Pri banketu koncertuje polnoštevila godba slov. okol. gasilnega društva pod vodstvom kapelnika tov. Dom. Serajnika.
4. Skupna udeležitev slavlja 30letnega obstoja ormoške čitalnice, pri kateri sodelujejo tudi pevci in pevke našega učiteljskega društva.

Opombi:

- a) Slavnost se vrši ob vsakem vremenu.
- b) Oglasitve na obed sprejema najpozneje do 7. junija tov. Ad. Rosina v Ormožu. Obenem z oglasitvijo se naj pošlje znesek za banket.

V Ormožu, dne 18. maja 1914.

J. Rajšp, t. č. predsed. Ad. Rosina, t. č. tajnik.

Če gospodinja ne ve,
katero primes najvzame
k zrnati kavi, naj
poskusi Kneippovo
Kneippovo sladno kavo.

Popolnoma bo
zadovoljna.

Pri poskusu je pastil, prostim, na
predpis za kuhanje. Dobil se povsod,
kjer hoče kaj natančnejšega štati
o tej kavini piljati, naj piše Kathrei-
nerjevimi trgovinam za sladno kavo
d. dr., Dunaj 1., Annagasse št. 8.

Iz naše organizacije.

Skupne zadeve.

Slovenski Šolski Matici je naklonilo c. kr. ministrstvo za bogočastje in nauk za prireditve počitniškega tečaja v letošnjih velikih počitnicah šeststo (600) kron.

Kranjsko.

Kamniško učiteljsko društvo zboruje dne 28. maja t. l. ob 3. uri popoldne v Domžalah (v Sokolskem domu). O saniranju Zavezinih listov poroča tov. Ivan Schmeidek, o poslovnem redu Zaveze tov. Anton Germek. Na zborovanju sestavimo tudi podrobni učni načrt za ponavljalno šolo.

Društvo učiteljev in šolskih prijateljev za okraj ljubljanske okolice ima svoj redni občni zbor dne 2. junija t. l. popol-

dne ob 4. uri v Narodnem domu (pritličje na desno) v Ljubljani.

Dnevni red je:

1. Pozdrav.
 2. Poročilo tajnika in blagajnika.
 3. Volitev pregledovalcev računov.
 4. Volitev odbora.
 5. Volitev delegatov k zborovanju Zaveze.
 6. Slučajnosti.
- K obilni udeležbi vabi za odbor:
- Janko Žirovnik,
t. č. predsednik.

Štajersko.

Šaleško in Slovenjegraško učit. društvo sta zborovali v četrtek, dne 7. maja, ob polnoštevili udeležbi v Velenju.

Ko je tovariš predsednik pozdravil prav presrečno ljube nam tovariše iz Slovenjegraškega okraja, smo se lotili takoj resnega dela.

Prvo smo sklenili, da odvrnemo nemške »Zalungliste«. V to svrhu se pooblasti učit. društvo, da sestavi prošnjo na finančno ravnateljstvo, naj pošilja davčnim uradom zadostno število slovenskih tiskovin »Zalungliste«; to prošnjo naj pošlje vsem šolskim vodstvom, da jo potrdi in podpiše posamezno učiteljsko.

Tovariša Hergouth in Alt sta nam poročala o Zvezinem zborovanju v Mariboru.

Tovariš Košutnik pa je preštudiral »Moje prvo berilo« in »Mojo prvo čitanje«. Podal nam je temeljito oceno obeh knjig v tako duhoviti in kratkočasni obliki, da smo se poleg vse resnosti dobro nasmejali. Ko smo slišali dovolj vrlin prve knjige in hih druge, smo enoglasno sklenili, da se stavi na letošnji uradni konferenci predlog, naj se z novim šolskim letom uvede v Šoštanjskem in Slovenjegraškem okraju Widrovo »Moje prvo berilo«.

S temama za letošnjo uradno konferenco nas je seznanil ravnatelj Vrečko, za kar smo mu prav hvaležni.

G. Globočnik iz Kranja je priporočal svojo organizacijo »Vrtnarska šola«. Dobil je mnogo naklonjenosti svoji ideji.

K sklepu se izraža ravnatelj Vrečko željo, da se zopet vidimo na učit. sestanku, kar je želja tudi vsakega posameznika.

S tem se je zaključilo lepo uspešno zborovanje, na kar smo se podali k skupnemu kosilu. Prebili smo ostali del dneva v lepi harmoniji, med petjem, smehom in prijateljskimi pomenki do večernih vlakov, ki so nas razdružili.

Slovenjegračani, na snidenje!

Učiteljsko društvo za celjski okraj je zborovalo 3. majnika v Celju ob lepi udeležbi. — Kot novega udeleženca je pozdravil t. preds. t. gđc. Ciglerjevo, ki se je zopet priselila v naš okraj. — Iz društvenih zadev posnamem: Na dr. Sernčevi 70letnici je zastopal društvo in v imenu tega pozdravil slavljence t. preds. Brinar. — Glede sprejetja nekega člana izven okraja je predsednik mnenja, da je bolje, da je nekje včlanjen, kakor nikjer. — Tov. Knaflič je poslal poziv v zadevi nemških plačilnih pol. Storili so se blii v tem oziru že primerni koraki.

O Zvezinem običnem zboru je podal natančno, kritično sliko t. predsednik. Isti je nadaljeval poglavje o naši vzgojni nalogi, in sicer o karakterizovanju otrok. V jedrnatih stavkih je dokazal neumestnost karakterizovanja po sumaričnih polah, ki so ravnokar v veljavi, in priporočal označevanje senčnih in solčnih strani otrok v ročnih zapisnikih.

Za izdelovanje učnih načrtov se sprejme predlog, da se vrši v ta namen 1. četrtek v juniju zborovanje.

Dva zanimiva dogodka sta pripovedovala t. Jelovšek in Šah: prvi o sramotnem napadanju drameljskega župnika na šolo in učiteljsko, drugi o čudnem nastopu neke odvetniške pisarne.

Ob koncu je izročil t. Logar vsem navzočim pozdrave v obliki krasnih encijanov, za kar se Ti, dragi tovariš, iskreno zahvaljujemo!

Učiteljsko društvo za polit. okraj Ljutomer je imelo svoj občni zbor v četrtek, dne 7. maja 1914, v Radincih. Tov. predsednik pozdravlja navzoče, ki se niso ustrašili slabe poti, oziroma oblakov, ko je bilo treba slušati pozivu društva. To je jasen dokaz, da se učiteljsko zaveza svojih stanovskih dolžnosti, svoje časti ter je obenem poročilo boljših časov. Napredujemo, ker moramo napredovati. Borimo se za lepše dneve, in kakor je videti, niso več daleč. — pozdravlja na to še posebe nova člana tovariša Venigerholza in Štefancijozo. Slavili pa smo ta dan še neki poseben dogodek. Naš občesposlovani, ugledni tov. nadučitelj Simon Cvahte je praznoval 30letnico pristopa k društvu, ki mu je bil vsa dolga leta zvest, delaven član. Tudi sedaj, ko je po hudi bolezni okrevaj, je prihitel

zopet med nas. S presrečnimi besedami mu čestita predsednik, želeč mu še dolgo vrsto krepkih let. Tov. Cvahte se zahvaljuje, zatrjujoč, da ga je vedno veselilo delo za prosih stanu, za ljudstvo in za napredek. Zahvaljuje se obenem vsem onim, ko so se ga spominjali za njegove bolezni.

Izmed došlih dopisov bi omenil onega glede novih plačilnih listov. Sklenilo se je, da se obrne društvo do Zveze, ki naj izposluje ali samoslovenske, ali vsaj dvojezične tiskovine, ali pa naj ostane pri potobnicah. Nove plačilne pole pa niso nič drugega, kot nov poizkus germanizacije.

Tov. tajnik poroča, da je zborovalo društvo v preteklem letu 6krat; udeležba je bila povprečno prav dobra. Vendar je še precej tovarišev, ki bi se lahko poboljšali ter marljivejše zahajali med nas. Nekateri pač mislijo, da so z letnino zadostili že vsem obveznostim do društva. S takim naziranjem stavišajo ti tovariši svojo stanovsko zavednost v jako čudno luč. Kdor ima za vsemogoče postranske posle dovolj časa in denarja, bi ga pač tuptam lahko tudi svojemu stanu posvetil. Društvo šteje 45 članov.

Iz poročila blagajnika je posneti sledeče: dohodkov je imelo društvo 207 K 12 v, izdatkov pa 178 K 71 v; preostane torej 38 K 41 v. — Sklenilo se je ob tej priliki, da se osnuje »društveni sklad«, v katerega naj se stekajo letni preostanki ter prostovoljni prispevki članov. Volili smo na to nov odbor, in sicer so izvoljeni sledeči tov.: preds. I. Tomažič, podpreds. S. Cvahte, tajnik Fr. Cilenšek, blag. J. Kryl, knjižničar K. Maurič, pevovodja Fr. Cvetko, odbornik Erlinda Bernardova. Za delegacijsko zborovanje Zaveze se določijo tov. Tomažič, Cvetko, Maurič, Jandl, namestnikom pa gđc. Cvahte in Cihha. Ostale točke dnevnega reda, kakor predavanje in poročila, se preloži radi pomanjkanja časa. Ker slavi v juniju sosednje ormoško društvo svojo 40letnico, se sklone, da v tem mesecu ne zborujemo, pač pa se udeležimo kolikor mogoče članov našega društva omenjenega slavlja. Prihodnje zborovanje se vrši 2. julija pri Sv. Jurju.

Slovenjebistriško in konjiško učiteljsko društvo je imelo dne 7. maja t. l. v Poljčanah majniški izlet in svoje skupno zborovanje. Akoravno ni bil poprejšnji dan posebno vabiljiv za daljno pot, se je vendar zbralo še lepo število izletnikov v poljčanski šoli. Imeli smo tovariše goste v svoji sredini tudi iz mariborskega in šmarskega okraja. Svoj pristop v društvo prijavili Jos. Steinberger, uč. v Spodnji Polskavi. Zborovanje se je vršilo po običajnem vzporodu. Med dopisi se je vzelo na znanje da družba »Haftpflichtversicherung« ne prevzame odškodnine za slučaj, če ga je učitelj zakrivil zaradi prestopka § 82. Posel za evidenco društvenikov, koliko jih je naročnikov na stanovske liste, in v to potrebna agitacija se je poverila tovarišu Krotkemu. Poročilo, kako nam zasnovati društveni sklad, da bo plodonosen, prevzame blagajničar tovariš Jankovič. Priporoča se še pristop k »Učiteljskemu konviktu«, da dobi čim več članov iz Štajerskega. V svrhu vplačanja udnine se razdele položnice med društvenike. — Sklenili so se tudi primerni koraki za izposlovanje slovenskih ali vsaj dvojezičnih »Zalungliste«, ki so uvedene namesto pobotnic in plačilnih knjižic. Za sedaj se bodo vposlani nemški izpolnjevali s slovenskim besedilom. Predaval je tov. Schell o temi »Šolsko vodstvo z ozirom na oglašajoče se sedanje zahteve«. To predavanje je bilo jako aktualno. Referent nam je predložil žive slike raznih »prenatančnih« šolskih voditeljev; tudi je pokazal, kako se lahko pride, ustrezajoč novodobnim zahtevam, navzkriž z obstoječimi predpisi. Poslušalci so z veliko pozornostjo prisostvovali zanimivemu govoru, za katerega je žel predavatelj ob koncu hrupno priznanje. — Nič manj ni zanimal društvenikov drug referat tovariša Darka Gselmanna. Izvolil si je temo: »Ljudskošolski učitelj, njegova naloga in predizobrazba«. V obširnem predavanju se je razvijal sedanji način izvežbanja učiteljskega naraščaja. Govornik je dokazal, da ta ne zadostja zahtevam sedanjega časa. Učitelj, zapustivši učiteljske, ni kos nalogi, ki ga čaka zunaj na delu. Na vsakem drugem polju skrbi država za nadaljno naobrazbo (vojaški stan); samo učitelju ne preostaja nič drugega kakor da se izpopolnjuje s samozobrazbo. V tem oziru je tov. referent sam lep zgled.

O življenjskem zavarovanju je še govoril zastopnik »Prve Češke« in vzpodbujal navzoče, da se naj v slučaju zavarovanja vselej uvažujejo slovenske zavarovalne družbe.

Po uradnem smo se zbrali k skupnemu obedu. V veseli tovarišiji, spremljani z napitnicami in petjem, je prehitro prišel čas, ki nas je ločil.

Šmarsko-rogaško učiteljsko društvo zboruje v nedeljo dne 7. junija t. l. ob eni uri pop. pri Sv. Križu poleg Slatine po sledečem vzporodu:

1. Zapisnik.
 2. Dopisi.
 3. »Iz gospodinskega tečaja«, predava tovarišica gđc. Grilčeva.
 4. Konferenčna vprašanja, poročata Hinko Šumer in Tom. Kurbus.
 5. O društvenih listih in o vplačanih prispevkih za organizacijo, poroča predsednik.
 6. Slučajnosti.
- K obilni udeležbi vabi za odbor Tom. Kurbus, t. č. predsednik.

Obrambni vestnik.

SOVRAŽNIKOM V VEDNOST.

Zadnja leta delujejo vse klerikalne sile s polno paro, da bi ugonobile organizacijska dela naprednega učiteljskega: od zadnjega vaškega mežnarja in klerikalnih šolskih nadzornikov gori do deželnega odbora (glej disciplinarni red nasvetovanega dež. šol. zakona).

Zlasti jim je trn v peti naš stanovski list »Učiteljski Tovariš«. Kaj so že vse poizkusili, da bi ga uničili! Po deželi straše učiteljsko, češ, da ne dobe draginskih doklad, da ne bode pomaknjeno v višji plačilni razred in ne doseže višje službene stopnje, ako je naročeno na ta list. Lotili so se najprej učitelje, pozneje mlajših učiteljev (glej dopis v 32. št. 1. 1911), toda le z malim uspehom. Ker to ni zaleglo, se je podalo par »formalnih stopničarjev«, med tema eden, ki je poprej puščal po zbornici polno mizo smeti, ko je popravljal vajencem in učencem risbe in zvezke, da bi dosegel boljšo kvalifikacijo po organih, ki ničesar ne vidijo, na lov proti stanovskemu glasilu. Pa tudi ti najnovejši pedagogi gori na Gorenjskem in dobi po Dolenjskem so dosegli le malenkosten uspeh.

Na pomoč jim prihaja, kadar se nudi le mala bilica, naš največji prijatelj »Slovenec«. Ta izkuša ob vsaki priliki blatiti in smešiti ne le naprednega učiteljskega, ampak tudi vse, kar izhaja iz njegove organizacije. Zlasti so mu nadležni Učiteljska Tiskarna in stanovski listi »Popotnik«, »Zvonček« in »Učiteljski Tovariš«, največ pa groze zaradi političnega dnevnika »Dneva«, ki pa učiteljska organizacija ni ž njim v nikakršni zvezi. Pri krajnih šolskih svetih agitirajo zoper vse navedene liste pa do zadnje tiskovine, ki izhaja iz te tiskarne. Toda čudo: Klerikalci preklinjajo, organizacije delo pa prav lepo procvita. Res, božji blagoslov!

S kakšno slastjo je pograbil »Slovenec« z dne 16. febr. 1914, št. 37, vest upravnistva »Učiteljskega Tovariša« (ki ga v strastni zaslepljenosti zamenjava z uradništvom tega lista), da je prejel »za položnice le 1.60 K. S hinavsko hudobnostjo zavije oči proti nebu, rekoč: »To so pa hude reči! Prosim vas, polovico (?) februarja je že preč, v blagajni pa naročnine 1.60 K!«

Povprašali smo upravnistvo, če je že res tako pri kraju z listom, ki izhaja že 54. leto? Upravnistvo pa nam je sporočilo ravno nasprotno s hudomušno opazko: »Nič bati! V blagajni imamo toliko, da lahko plačamo glasilu Slomškarjev za 3 do 4 leta naprej in pa še vse tiste dolgove, ki so jih pustili koritarji-uskoki pri upravnistvu za nekda dobro, pa sedaj »brezversko« glasilu.«

Tako je naš dični in stari prijatelj »Slovenec«, ki mu je uradništvu plačalo naročnino za vse njegove in »Domoljubove« laži že 5. januarja 1914, ki pa še do danes ni plačal naročnine za naše »brezversko glasilu«, lagal po stari, izkušeni navadi.

Pa to bi še nič ne bilo, zakaj kakor že znano, smo vajeni napadov iz Kopitarjeve ulice in jih niti ne čitamo več. Naši prijatelji nas morajo nanje šele opozarjati. Mi imamo drugega dela dovolj.

V novejšem času pa se je pridružila tem lažnivcem in grobokopom vsega naprednega — »Zarja«, glasilu socialne demokratske stranke, ki velja tudi kot »napredna«. — »Par nobile fratrum« smo vzkliknili, ko smo prečitali dopis tega glasila s Krasa, ki ga je »Slovenec« seveda zopet z največjo slastjo v svoji 108. številki ponatisnil.

Kaj strašnega pa se je zgodilo?

Pozvedeli smo, da »službuje tam na Krasu učitelj — socialist, ki se je pred par leti lasal z nekim obskurnim klerikalcem po predalih »Učiteljskega Tovariša«, ter zahteval za svojo polemiko brezplačno predale tega lista. Ugodilo se mu je — ker je kazal napredno mišljenje. Tedanji upravnik pa je šel vpisat dve »Poslani« v inseratno knjigo kot inserat, jih kot take zaračunal in poslal račun, ki pa se ni po-